

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 17 października 1963 r. **Nr 4**

TREŚĆ:

PUBLIKACJE AKTÓW USTAWODAWCZYCH I WYKONAWCZYCH

Str.

Poz. 18 — Zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Budownictwa Urbanistyki i Architektury oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1963 r. w sprawie uzgadniania z organami ochrony przeciwpożarowej projektów budowlanych (Dz. Bud. Nr 22 poz. 75) . 1

19 — Zarządzenie Nr 61 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 17 października 1963 r. w sprawie ustanowienia normatywu technicznego projektowania strażnic pożarnych (Dz. Bud. Nr 20 poz. 69) 3

18

ZARZĄDZENIE

PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU BUDOWNICTWA URBANISTYKI I ARCHITEKTURY ORAZ MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 15 października 1963 r.

w sprawie uzgadniania z organami ochrony przeciwpożarowej projektów budowlanych.

Na podstawie art. 13, ust. 3, pkt. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 7, poz. 46) oraz w związku z art. 17 i 22 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20 poz. 120) zarządza się co następuje:

§ 1. 1. Wymagają uzgodnienia z organami ochrony przeciwpożarowej budowlane projekty wstępne:

1) budynków wysokich,
2) budynków użytku publicznego jak teatrów, kin stałych i półstałych, cyrków stałych, zakładów opieki zdrowotnej zamkniętej i pomocy społecznej, domów kultury, bibliotek, muzeów i innych budynków, w których mieszczą się sale widowiskowe,
3) magazynów i składów z pomieszczeniami zaliczonymi do I—III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego, a także do IV kategorii jeżeli ich powierzchnia użytkowa przekracza 500 m^2,
4) budynków z pomieszczeniami handlowymi, gastronomicznymi i usługowymi zaliczonymi do I—III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego, o łącznej powierzchni tych pomieszczeń przekraczającej 120 m^2,
5) zajezdni autobusów, trolejbusów i tramwajów oraz garaży dla samochodów ciężarowych i więcej niż 6 samochodów osobowych,
6) obiektów budowlanych zaliczonych do I—IV kategorii niebezpieczeństwa pożarowego zakładu pracy, służących do celów technologicznych w górnictwie, komunikacji, łączności, przemyśle oraz w gospodarce komunalnej.

2. Uzgodnienie, o którym mowa w ust. 1 dotyczy:

1) zakwalifikowania pomieszczeń w budynkach do kategorii niebezpieczeństwa pożarowego i ustalenia dla tych budynków klasy odporności ogniowej oraz zakwalifikowania obiektów budowlanych do kategorii niebezpieczeństwa pożarowego zakładów pracy,
2) podziału na strefy pożarowe oraz usytuowania pomieszczeń stwarzających niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu,
3) warunków ewakuacyjnych oraz dojazdów i dostępu do obiektów budowlanych dla prowadzenia akcji gaśniczej,
4) zaopatrzenia obiektu w środki gaśnicze,
5) wyposażenia obiektu w urządzenia gaśnicze,
6) doboru instalacji i urządzeń elektroenergetycznych,
7) zabezpieczenia obiektu w instalację piorunochronną,
8) doboru instalacji alarmowo-pożarowej,
9) wyposażenia w światła bezpieczeństwa,
10) doboru instalacji wentylacyjnej,
11) zabezpieczenia urządzeń wentylacyjnych przed przenoszeniem się ognia,
12) zabezpieczenia kanalizacji i ścieków przed niebezpieczeństwem pożaru i wybuchu,
13) zabezpieczenia przeciwpożarowego procesu technologicznego,
14) doboru instalacji ogrzewczych,
15) zabezpieczenia przeciwpożarowego innych urządzeń stwarzających zagrożenie pożarowe.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do projektów podstawowych w przypadku nie sporządzania budowlanych projektów wstępnych.

4. Łącznie z projektem budowlanym obiektów, o których mowa w ust. 1, podlega uzgodnieniu z organami ochrony przeciwpożarowej plan zagospodarowania terenu zadania inwestycyjnego, w ramach którego realizowany jest dany obiekt budowlany.

§ 2. Nie wymagają uzgodnienia z organami ochrony przeciwpożarowej projekty budowlane, o których mowa w § 1 ust. 1 i 3 z wyłączeniem projektów budowlanych wymienionych w § 3 ust. 1 pkt. 1, jeżeli zgodność ich z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, w zakresie określonym w § 1 ust. 2 została stwierdzona przez głównego (starszego) inspektora ochrony przeciwpożarowej, właściwego do sprawowania nadzoru nad ochroną przeciwpożarową w resorcie, którego jednostka organizacyjna jest inwestorem projektowanego obiektu lub przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych (§ 4).

§ 3. 1. Organami ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w § 1 ust. 1, właściwymi do uzgadniania projektów budowlanych są:

1) Komenda Główna Straży Pożarnych — dla projektów typowych oraz projektów indywidualnych, dla których założenia lub projekty wstępne zatwierdza Rada Ministrów lub Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów,
2) wojewódzkie komendy straży pożarnych lub komendy straży pożarnych miast wyłączonych z województw właściwe terenowo dla miejsca zlokalizowania projektowanego obiektu — dla projektów indywidualnych, nie wymienionych w pkt. 1.

2. Organy ochrony przeciwpożarowej wymienione w ust. 1 obowiązane są do:

1) wszechstronnego zbadania otrzymanych do uzgodnienia projektów budowlanych, pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, w zakresie określonym w § 1 ust. 2,
2) zajęcia stanowiska w sprawach, o których mowa w pkt. 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania projektu budowlanego do uzgodnienia.

§ 4. 1. Jednostki projektowania państwowe, centralnych związków spółdzielni i Centralnej Rady Związków Zawodowych, sporządzające projekty budowlane wymienione w § 1 ust. 1 i 3, mogą zatrudniać w charakterze rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych (§ 2), zwanych dalej „rzeczoznawcami":

1) oficerów Korpusu Technicznego Pożarnictwa, posiadających specjalizację z zakresu zapobiegania pożarom lub techniczną,
2) osoby spoza Korpusu Technicznego Pożarnictwa, posiadające wyższe wykształcenie techniczne, jeżeli wykażą się one znajomością zagadnień zapobiegania pożarom przed Komisją do Spraw Specjalizacji Członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa przy Komendzie Głównej Straży Pożarnych.

2. Osobom, wymienionym w ust. 1, Komenda Główna Straży Pożarnych wydaje na ich wniosek zaświadczenia o posiadaniu kwalifikacji do wykonywania czynności rzeczoznawcy w ustalonym zakresie. Wzór zaświadczenia stanowi załącznik do zarządzenia.

3. Jednostka projektowania, która zamierza zatrudnić rzeczoznawcę, zgłasza do Komendy Głównej Straży Pożarnych wniosek, podając w nim kandydata na to stanowisko. Wniosek powinien być złożony za pośrednictwem wojewódzkiej komendy straży pożarnych (komendy straży pożarnych miasta wyłączonego z województwa).

4. Powierzenie czynności rzeczoznawcy uwarunkowane jest uprzednim wyrażeniem zgody przez Komendę Główną Straży Pożarnych.

5. Postanowienie ust. 4 nie narusza zasad określonych w uchwale Nr 361 Rady Ministrów z dnia 13 września 1961 r. w sprawie dodatkowego zatrudnienia pracowników instytucji naukowych, urzędów i instytucji państwowych w innych zakładach pracy (Mon. Polski Nr 73, poz. 309).

6. Komenda Główna Straży Pożarnych prowadzi ewidencję rzeczoznawców zatrudnionych w jednostkach projektowania.

§ 5. 1. Rzeczoznawcy uprawnieni są do stwierdzania w zakresie ustalonym w zaświadczeniu (§ 4 ust. 2) zgodności indywidualnych projektów budowlanych z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej.

2. Do obowiązków rzeczoznawców należy wszechstronne zbadanie projektów, o których mowa w ust. 1, pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej w zakresie określonym w § 1, ust. 2.

3. Zgodność projektów budowlanych z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej rzeczoznawcy stwierdzają klauzulą według wzoru ustalonego przez Komendę Główną Straży Pożarnych.

§ 6. 1. Zgoda na wykonywanie czynności rzeczoznawcy, o której mowa w § 4 ust. 4, może być cofnięta przez Komendę Główną Straży Pożarnych w przypadku stwierdzenia, że rzeczoznawca nienależycie wypełnia swoje obowiązki.

2. Komendzie Głównej Straży Pożarnych oraz wojewódzkim komendom straży pożarnych (komendom straży pożarnych miast wyłączonych z województw) przysługuje prawo kontrolowania działalności rzeczoznawców.

§ 7. 1. Sprawy sporne związane z uzgadnianiem projektu budowlanego między rzeczoznawcą a jednostką projektowania rozstrzyga wojewódzka komenda straży pożarnych (komenda straży pożarnych miasta wyłączonego z województwa) właściwa do uzgodnienia projektu budowlanego.

2. W razie nie uzgodnienia projektu budowlanego z wojewódzką komendą straży pożarnych (komendą straży pożarnych miasta wyłączonego z województwa), sprawy sporne rozstrzyga Komenda Główna Straży Pożarnych.

§ 8. Upoważnienia do wykonywania czynności rzeczoznawcy, wydane przez Komendę Główną Straży Pożarnych, na podstawie dotychczasowych przepisów, tracą moc po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia.

§ 9. W zakresie uzgadniania projektów budowla-

nych z organami ochrony przeciwpożarowej, tracą moc przepisy zarządzenia Nr 14 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 12 lutego 1961 r. w sprawie trybu opiniowania i uzgadniania indywidualnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

§ 10. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

W porozumieniu:
Przewodniczący Komisji Planowania
przy Radzie Ministrów:
St. Jędrychowski

Przewodniczący Komitetu Budownictwa,
Urbanistyki i Architektury:
S. Pietrusiewicz

Minister Spraw Wewnętrznych:
W. Wicha

Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1963 r.

KOMENDA GŁÓWNA STRAŻY POŻARNYCH

Nr ....

ZAŚWIADCZENIE

Komenda Główna Straży Pożarnych działając na podstawie § 4 ust. 2 zarządzenia Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1963 r. w sprawie uzgadniania z organami ochrony przeciwpożarowej projektów budowlanych (Dz. Bud. Nr . . . poz. . . .) zaświadcza, że Ob. .... urodzony dnia .... zam. w .... posiada kwalifikacje do wykonywania w jednostce projektowania czynności rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych w zakresie ....

....

Zaświadczenie niniejsze nie zwalnia jednostki projektowania od obowiązku uzyskania, zgodnie z § 4 ust. 4 powyższego zarządzenia, zgody Komendy Głównej Straży Pożarnych na zatrudnienie wyżej wymienionego w charakterze rzeczoznawcy. —

(pieczęć okrągła) ....
(p o d p i s)

19

ZARZĄDZENIE NR 61
PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU BUDOWNICTWA, URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

z dnia 17 października 1963 r.

w sprawie ustanowienia normatywu technicznego projektowania strażnic pożarnych.

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. — prawo budowlane (Dz. U. Nr 7, poz. 46) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się „normatyw techniczny projektowania strażnic pożarnych", zwany dalej normatywem, stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.1. Normatyw obowiązuje przy projektowaniu nowo wznoszonych obiektów przeznaczonych na strażnice pożarne.

2. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się odstępstwa od ustaleń zawartych w normatywie za zgodą Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury, udzieloną na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych.

3. Przy adaptacjach, przebudowach i rozbudowach obiektów przeznaczonych na strażnice pożarne należy dążyć w granicach ekonomicznie uzasadnionych do racjonalnego zastosowania ustaleń zawartych w normatywie, o ile istniejące warunki techniczne i terenowe na to pozwalają.

§ 3. Przepisy zarządzenia nie dotyczą inwestycji, dla których projekt wstępny zostanie zatwierdzony w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia.

§ 4. Tracą moc:

— „Normatyw techniczny projektowania strażnic pożarnych" zatwierdzony przez Zastępcę Przewodni-

czącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego decyzją nr 37 z dnia 9 stycznia 1954 r.,
— „Normatyw techniczny projektowania strażnic pożarnych" zatwierdzony przez Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego decyzją nr 70 z dnia 22 grudnia 1954 r.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 1 miesiąca od dnia ogłoszenia.

w porozumieniu:

Minister Spraw Wewnętrznych:
wz. Z. Sznek

Przewodniczący Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury:
wz. Z. Skibniewski

Załącznik do zarządzenia nr 61 Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 17 października 1963 r.

Normatyw techniczny projektowania strażnic pożarnych.

1. Postanowienia ogólne
1.1. Przedmiot normatywu.

Przedmiotem normatywu są ustalenia normujące wymagania użytkowo-funkcjonalne, lokalizacyjne, techniczno-budowlane i wielkości powierzchniowe strażnic pożarnych przeznaczonych dla zawodowych, ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych, zlokalizowanych w miejscowościach i zakładach pracy.

1.2. określenia
1.2.1. Strażnica pożarna.

Strażnica pożarna, w rozumieniu niniejszego normatywu, jest to obiekt składający się z jednego lub więcej budynków z wyposażeniem, przeznaczonych do zapewnienia należytej sprawności operacyjnej i gotowości bojowej jednostek straży pożarnych oraz właściwych warunków zakwaterowania załóg zawodowych straży pożarnych.

1.2.2. Straże pożarne

Straż Pożarna typu „S" (OSP typ S) jest to straż pożarna ochotnicza lub obowiązkowa wyposażona w jeden („S_1") dwa („S_2") lub trzy („S_3") samochody pożarnicze.

Straż Pożarna typu „Km" (OSP typ „Km") jest to straż pożarna ochotnicza lub obowiązkowa wyposażona w środek transportu konnego i motopompę wielkości M-800.

Straż pożarna typu „Kr" lub „Krm" (OSP typ „Kr" lub typ „Krm") jest to straż pożarna ochotnicza lub obowiązkowa wyposażona w środek transportu konnego, sikawkę ręczną lub motopompę wielkości M-400

Straż Pożarna typu „Rm" jest to straż pożarna ochotnicza lub obowiązkowa wyposażona w środek transportu ręcznego lub wózek akumulatorowy oraz jedną (Rm_1), dwie (Rm_2) motopompy wielkości M-800. Straże tego typu działają wyłącznie w zakładach pracy.

1.3. Podział strażnic pożarnych na typy:

Strażnice pożarne dzielą się na następujące typy:
— Typ I — dla zawodowej straży pożarnej w sile jednego plutonu na jednej zmianie służbowej; strażnice takie są lokalizowane w:
  — dzielnicach miast wyłączonych z województw,
  — miastach stanowiących powiaty,
  — miastach będących siedzibą prezydium powiatowej rady narodowej,
  — zakładach pracy;
— Typ II — dla zawodowej straży pożarnej w sile dwóch sekcji na jednej zmianie służbowej, wzmocnionej ewentualnie załogą ochotniczej straży pożarnej typ „S"; strażnice takie lokalizowane są w:
  — miastach stanowiących powiaty,
  — miastach będących siedzibą prezydium powiatowej rady narodowej,
  — zakładach pracy;
— Typ III — dla ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej typu „S_1" i „S_2"; strażnice tego typu lokalizuje się w osiedlach miejskich i wiejskich;
— Typ IV — dla ochotniczej (obowiązkowo) straży pożarnej typu „Km", „Krm" lub „S_1"; strażnice tego typu lokalizuje się w osiedlach wiejskich lub zakładach pracy, oraz dla ochotniczej obowiązkowej straży pożarnej typu „Rm_2" przewidywanej wyłącznie w zakładach pracy.
— Typ V— dla ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej typu „Kr" lub „Rm_2"; strażnice tego typu lokalizuje się w osiedlach wiejskich oraz zakładach pracy.

Wielkość jednostki taktycznej (na jedną zmianę służbową) dla jednostek zawodowych oraz typ straży dla jednostek ochotniczych lub obowiązkowych określa zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 stycznia 1962 r. w sprawie zasad powoływania i rozmieszczenia straży pożarnych (Monitor Polski nr 5, poz. 17).

2. Wymagania programowe i użytkowe.
2.1. Dane do programu.

Funkcja strażnicy pożarnej polega na:

a) garażowaniu wózków ręcznych, konnych, akumulatorowych, pojazdów samochodowych gaśniczych i specjalnych, przyczep pożarniczych, samochodów gospodarczych oraz na przechowywaniu sprzętu i urządzeń pożarniczych, niezbędnych do wykonywania zadań służby przeciwpożarowej,

b) utrzymywaniu w stałym pogotowiu urządzeń alarmowych służących do alarmowania załogi straży pożarnej na terenie strażnicy oraz zakładu pracy,

c) odpowiednim rozmieszczeniu załogi w czasie pełnienia służby tak, aby zapewnić jej pełną gotowość bojową i właściwe warunki zakwaterowania,

d) umożliwieniu prowadzenia codziennego szkolenia i ćwiczeń załogi,

e) stworzeniu warunków do prowadzenia we własnym zakresie prac konserwacyjnych oraz drobnych napraw sprzętu i urządzeń pożarniczych.

Strażnice pożarne powinny być budynkami wolno stojącymi; jako wbudowane dopuszcza się jedynie strażnice typu IV V pod warunkiem nieprojektowania ich jako wbudowane w budynki mieszkalne, zakłady nauczania i wychowania oraz obiekty służby zdrowia.

2.2. Program użytkowy.

2.2.1. Układ i opis funkcjonalny składników programowych.

2.2.1.1. Stoiska garażowe.

Stoiska garażowe dla pożarniczego sprzętu bojowego należy sytuować we frontowej części budynku strażnicy pożarnej z bezpośrednim wyjazdem na przedpole łączące się z ulicą lub drogą komunikacyjną, przy której zlokalizowana jest strażnica.

Stoiska nie powinny być od siebie odgradzane ścianami. Dopuszcza się jedynie sytuowanie między nimi słupów konstrukcyjnych.

2.2.1.2. Punkt alarmowo-dyspozycyjny.

Punkt alarmowo-dyspozycyjny składa się z jednego lub dwu pomieszczeń. Dwa pomieszczenia punktu znajdują się jedynie w strażnicach zlokalizowanych w siedzibie miast powiatowych. Pomieszczenia punktu powinny być usytuowane we frontowej części budynku strażnicy, w bezpośrednim sąsiedztwie stoisk garażowych i połączonych z nimi okienkiem w ścianie działowej. Pomieszczenia punktu a mianowicie węzeł łączności i pokój operacyjny powinny być oddzielone pomiędzy sobą szklaną ścianką. Okna punktu alarmowo-dyspozycyjnego powinny tworzyć wykusz umożliwiający pełniącemu służbę obserwowanie przedpola strażnicy.

2.2.1.3. Pokój podoficera służbowego.

Usytuowanie pokoju podoficera dyżurnego powinno umożliwiać kontrolę głównego wejścia do budynku strażnicy pożarnej.

2.2.1.4. Sypialnia.

Sypialnie przeznaczone dla załogi zawodowej składającej się:

— w strażnicy typu I — z 27 ludzi na jedną zmianę służbową,

— w strażnicy typu II — z 17 ludzi na jedną zmianę służbową powinny być usytuowane na drugiej kondygnacji nadziemnej budynku strażnicy, nad stoiskami garażowymi.

Sypialnie powinny obejmować:

— w typie I — 6 pokoi 4-łóżkowych i 3 pokoje 2-łóżkowe,

— w typie II — 4 pokoje 4-łóżkowe i 1 pokój 2-łóżkowy.

Z uwagi na to, że w pokojach 4-łóżkowych jedno łóżko wykorzystywane będzie przez 2 strażaków (po jednym z każdej zmiany służbowej) dla zapewnienia właściwych warunków higieniczno-sanitarnych w pokojach tych należy przewidywać szafy wbudowane lub meblościanki w ilości po dwie na każde łóżko. W pokojach 2-łóżkowych należy przewidywać ustawienie normalnych dwóch typowych szafek ubraniowych.

Szafki powinny być tak zaprojektowane, aby mogły pomieścić:

— pościel z jednego łóżka składającą się z dwóch kocy, poduszki i dwóch prześcieradeł (w wydzielonej części szafy),

— wierzchnią odzież tj. płaszcz, czapkę, jedną parę butów,

— drobne przedmioty osobiste.

W każdej wydzielonej części szafy należy przewidzieć możliwość stałego wietrzenia.

Łóżka w pokojach oraz inne meble powinny być tak ustawione, aby zapewniały możliwość bezkolizyjnego i szybkiego wyjścia wszystkich osób na korytarz. Minimalna przestrzeń między łóżkami powinna wynosić 0,8 m.

2.2.1.5. Biura komendy straży i komendy powiatowej.

Pomieszczenia biurowe muszą być łatwodostępne dla interesantów z zewnątrz i tak usytuowane, aby układ komunikacyjny nie stwarzał możliwości wchodzenia osób postronnych na teren strażnicy.

2.2.1.6. Biura zarządu ochotniczej straży pożarnej.

Pomieszczenia biurowe dla zarządu ochotniczej straży pożarnej, przewidywane w strażnicy typu III i IV, należy sytuować w miarę możliwości we frontowej części budynku.

2.2.1.7. Jadalnia i podgrzewalnia posiłków.

Pomieszczenia jadalni i podgrzewalni posiłków należy sytuować w bezpośrednim sąsiedztwie. W podgrzewalni posiłków należy przewidzieć podział tego pomieszczenia tak, aby uniemożliwiać zetknięcie się czystych naczyń, przygotowywanych posiłków i wydawanych potraw z brudnymi naczyniami.

2.2.1.8. Zespoły sanitarne.

Zespoły sanitarne powinny być odpowiednio rozmieszczone na każdej kondygnacji budynku strażnicy. Umywalnie dla załogi zawodowej wraz z natryskami należy sytuować w pobliżu sypialni. Z ogólnej powierzchni dla zespołów sanitarnych w strażnicach typu I i II należy wydzielić pomieszczenie o powierzchni około 9 m^2 do czyszczenia odzieży i obuwia.

2.2.1.9. Zespół pomieszczeń do przechowywania i konserwacji węży pożarniczych.

Magazyn węży pożarniczych, myjnia węży oraz warsztat naprawy węży powinny stanowić pomieszczenia powiązane z sobą funkcjonalnie. W strażnicach typu III, IV i V myjnię węży stanowi stałe koryto, umieszczone wzdłuż wewnętrznej ściany skrajnego stoiska garażowego.

2.2.1.10. Akumulatornia i ładownia akumulatorów.

Pomieszczenia akumulatorni i ładowni powinny być usytuowane w bezpośrednim sąsiedztwie w podpiwniczeniu budynku, możliwie jak najbliżej pod pokojem węzła łączności.

2.2.1.11. Kotłownia i skład opału.

W zależności od warunków gruntowych pomieszczenia te mogą być usytuowane w podpiwniczeniu budynku strażnicy lub też w części gospodarczej. W strażnicach zlokalizowanych w miejscowościach i zakładach pracy, posiadających czynną kotłownię

i sieć ogrzewania zdalaczynnego, pomieszczeń tych nie należy przewidywać.

2.2.1.12. Hydrofornia.

Hydrofornię należy przewidywać tylko w przypadku konieczności zaopatrzenia strażnicy w wodę z własnego źródła zasilania.

2.2.1.13. Pomieszczenia dodatkowe.

W niektórych miastach wojewódzkich lub wydzielonych z województw może zaistnieć konieczność zlokalizowania, wspólnie z oddziałem straży, pomieszczeń dla:

— biura wojewódzkiej komendy straży pożarnych,
— wojewódzkiego ośrodka szkolenia pożarniczego,
— centralnych magazynów i warsztatów.

Program tych pomieszczeń jak również konieczność ich projektowania należy każdorazowo przewidywać w dodatkowych założeniach projektowych.

Pomieszczenia dla ośrodka szkolenia pożarniczego mogą występować również przy strażnicach zlokalizowanych w miastach powiatowych i zakładach pracy.

2.2. Obiekty i urządzenia związane.

2.2.1. Ściana ćwiczeń.

2.2.1.1. Przeznaczenie.

Ściana ćwiczeń służy do przeprowadzenia ćwiczeń i szkolenia załogi straży pożarnej — zarówno zawodowej, jak ochotniczej — lub obowiązkowej — w zakresie umiejętnego użytkowania i posługiwania się sprzętem pożarniczym jak: drabiny pożarnicze, linki, aparaty ratownicze, wory, płachty, koce itp. Ponadto w niektórych przypadkach ściana ćwiczeń będzie miejscem pozorowanych pożarów, pozwalającym na przeprowadzenie ćwiczeń w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Ściany ćwiczeń służyć mogą również jako suszarnie węży pożarniczych.

2.2.1.2. Rodzaje ścian ćwiczeń.

Zależnie od sposobu użytkowania ściany ćwiczeń dzielą się na dwa rodzaje, a mianowicie:

a) ściana ćwiczeń dla straży pożarnych zawodowych, przewidziana dla strażnic typu I i II oznaczona symbolem W-1,
b) ściana ćwiczeń dla straży pożarnych ochotniczych dla strażnic typu III, IV i V oznaczona symbolem W-2.

2.2.2. Poduszka amortyzacyjna.

Poduszka amortyzacyjna stanowi zabezpieczenie przed upadkami w czasie ćwiczeń na ścianie. Znajduje się ona bezpośrednio przy ścianie ćwiczeń i powinna być wykonana przez usunięcie ziemi i zastąpienie jej materiałem amortyzującym skoki w odpowiednim wykopie.

2.2.3. Ześlizgi.

Ześlizgi służą do szybkiej komunikacji załogi zawodowej jednostek straży pożarnych w strażnicach typu I i II pomiędzy pomieszczeniami na pierwszym piętrze, a stoiskami garażowymi. W strażnicach typu I i II należy przewidzieć po 2 ześlizgi. W garażu ześlizgi należy sytuować między stoiskami w tylnej ich części (za samochodami pożarniczymi), a na piętrze strażnicy sytuować je należy w korytarzach przy sypialniach. Ześlizgi muszą być wyłącznie dostępne z korytarzy.

2.2.4. Wrota garażowe.

Wrota garażowe powinny być tak skonstruowane, aby zapewniały:

— szybkie otwarcie,
— szczelność zabezpieczającą garaż przed nadmierną utratą ciepła,
— łatwą obsługę i konserwację mechanizmów otwierających.

Skrzydła bram po otwarciu muszą być tak ułożone, aby nie przeszkadzały w sprawnym wyjeździe pojazdu straży pożarnej do akcji.

2.2.5. Maszt anteny do radiostacji UKF

W typach strażnic I, II i III należy przewidzieć miejsca dla zainstalowania masztu antenowego radiostacji UKF o wysokości masztu około 20 m (licząc od poziomu dachu), oraz ciężarze około 900 kg.

2.2.6. Pomost do mycia samochodów.

Pomost służy do wykonywania czynności przeglądu, mycia i konserwacji samochodów pożarniczych, gospodarczych i osobowych. Pomost należy przewidywać dla strażnic typu I i II, sytuując go w części gospodarczej działki.

2.2.7. Zbiornik wody.

Zbiornik wody służy do magazynowania wody niezbędnej do przeprowadzania prób motopomp pożarniczych remontowanych i konserwowanych w warsztacie mechanicznym; należy przewidywać go wyłącznie w strażnicach typu I i II.

2.2.8. Ustępy na dołach kloacznych.

W strażnicach typu III i IV, zlokalizowanych w miejscowościach nie posiadających sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, należy przewidzieć na zewnątrz budynku ustępy na dołach kloacznych.

2.2.9. Magazyn smarów i paliw płynnych.

W strażnicach typu I i II należy przewidzieć magazyn smarów o powierzchni 10 m^2 jako budynek oddzielny lub jako pomieszczenie wbudowane w część gospodarczą. Niezależnie od tego na działce należy przewidzieć jeden dystrybutor paliw płynnych ze zbiornikiem o pojemności 3.000 l zaś dla strażnic mieszczących powiatową komendę straży pożarnych dwa dystrybutory paliw płynnych z dwoma zbiornikami o pojemności po 3.000 l każdy.

2.2.10. Sala świetlicowa przy strażnicach dla ochotniczych straży pożarnych.

Przy strażnicach typu III i IV ze względu na prowadzoną przez ochotnicze straże pożarne działalność kulturalno-oświatową dopuszcza się sytuowanie sal świetlicowych o powierzchni do 160 m^2 ogółem, łącznie z zapleczem, ewentualnie z kabiną projekcyjną oraz powierzchnią komunikacyjną. Sala świetlicowa może być sytuowana na piętrze budynku lub na parterze, układ komunikacyjny powinien być projektowany w sposób uniemożliwiający wchodzenie osób postronnych na teren strażnicy.

2.2.11. Wykaz pomieszczeń w poszczególnych typach strażnic pożarnych, wielkości normatywne tych pomieszczeń oraz ich wyposażenie i wymagania specjalne podają tablice 1 i 2.

2.2.12. Dopuszczalna tolerancja powierzchniowych wielkości normatywnych poszczególnych pomieszczeń nie może przekraczać $\pm$ 10%.

3. Wymagania dotyczące terenu.

3.1. Położenie działki lub obiektu w stosunku do ogólnego układu funkcjonalnego.

3.1.1. Położenie w stosunku do obsługiwanego terenu.

Strażnica pożarna powinna być w zasadzie zlokalizowana centralnie w stosunku do obsługiwanego terenu z zapewnieniem dogodnej komunikacji z niebezpiecznymi pod względem pożarowym punktami i obiektami.

Strażnica przewidziana dla jednostki zabezpieczającej wyłącznie określony zakład pracy powinna być zlokalizowana w obrębie zakładu, w miarę możliwości w miejscu położonym centralnie w stosunku do obsługiwanego zakładu lub w rejonie o największym zagrożeniu pożarowym, lecz w strefie bezpiecznej pożarowo.

Strażnica przewidziana dla jednostki obsługującej, oprócz zakładu pracy, również i sąsiadujący z tym zakładem teren osiedla powinna być zlokalizowana na granicy terenu zakładu, w pobliżu wjazdu głównego do zakładu oraz przy drodze komunikacyjnej z osiedlem.

3.1.2. Położenie działki w stosunku do sąsiedztwa.

Działka pod budowę strażnicy powinna być położona przy ulicy zapewniającej dogodną komunikację z obsługiwanym terenem. Należy unikać ulic o dużym spadku, krętych i wąskich oraz o dużym nasileniu ruchu kołowego. Strażnic pożarnych nie należy lokalizować w sąsiedztwie przejazdów kolejowych oraz obiektów i terenów, których użytkowanie powoduje duże skupienie ludzi (kina, szkoły, targowiska, dworce kolejowe itp).

3.2. Położenie działki w stosunku do elementów uzbrojenia terenu

Lokalizacja strażnicy pożarnej powinna zapewniać możliwość podłączenia do sieci elektrycznej, wodociągowo-kanalizacyjnej oraz w miarę możliwości ciepłowniczej. W miejscowościach nie posiadających terenów uzbrojonych należy przewidzieć lokalne urządzenia zaopatrzenia w wodę i usuwania nieczystości. Nie dotyczy to strażnic pożarnych typu IV i V.

3.3. Zagospodarowanie i wielkość działki.

3.3.1. Kształt działki.

Kształt działki powinien umożliwić racjonalne rozmieszczenie wszystkich elementów zagospodarowania. Przede wszystkim powinien być spełniony warunek, aby szerokość działki odpowiadała szerokości frontu budynku strażnicy wraz z wjazdem gospodarczym na zaplecze działki, o ile taki wjazd nie może być usytuowany z innej strony, .np. przy narożnej działce.

Frontowa linia zabudowy powinna być cofnięta od linii regulacyjnej ulicy:

— strażnica pożarna typ I, II i III minimum o 15 m.,
— strażnica pożarna typ IV minimum o 10 m.,
— strażnica pożarna typ V minimum o 8 m.

W zabudowie wielkomiejskiej należy dążyć do cofnięcia linii zabudowy o odległość większą aniżeli 15 m. Ma to szczególne znaczenie w przypadku konieczności zlokalizowania strażnicy pożarnej przy wąskiej ulicy.

3.3.2. Elementy zagospoarwania działki.

Na terenie działki należy przewidzieć następujące budynki oraz urządzenia terenowe:

— budynek strażnicy pożarnej i ewentualnie część gospodarczą (budynek warsztatowo-magazynowy),
— sala świetlicowa w typie III i IV,
— plac ćwiczeń ze ścianą ćwiczeń i poduszką amortyzacyjną o powierzchni 600 m²,
— część sportową obejmującą boisko do koszykówki o wymiarach 24,0 × 14,0 m lub siatkówki o wymiarach 18,0 m × 9,0 m.,
— zieleń wypoczynkową od 25 do 30% wielkości działki,
— zbiornik wody do badania motopomp,
— pomost do mycia i przeglądu samochodów,
— jeden lub dwa dystrybutory paliwa płynnego w strażnicy pożarnej typu I i II lub podziemny składzik paliwa i smarów w typie III i IV,
— ustęp na dole kloacznym w strażnicach pożarnych typu III i IV zlokalizowanych w miejscowościach nie posiadających sieci kanalizacyjnej,
— ogrodzenie trwałe z izolacyjnym pasem zieleni z żywopłotu,
— wjazd gospodarczy na zaplecze działki,
— oświetlenie terenu,
— drogi i place od 25 do 30% powierzchni działki.

3.3.3. Wielkość działki.

Na wielkość działki składają się powierzchnie elementów zagospodarowania działki podane w pkt. 3.3.2. W uzasadnionych, wyjątkowych przypadkach przy lokalizowaniu strażnicy pożarnej, w zabudowie wielkomiejskiej, dopuszcza się całkowite lub częściowe zrezygnowanie z zieleni wypoczynkowej. Strażnice pożarne powinny być budynkami wolnostojącymi. Jako wbudowane dopuszcza się jedynie strażnice typu IV i V pod warunkiem nie projektowania ich łącznie z budynkami mieszkalnymi, zakładami nauczania i wychowania oraz obiektami służby zdrowia.

4. Wymagania techniczne.

4.1. Wymagania budowlano-konstrukcyjne.

4.1.1. Ściana ćwiczeń.

Ściana ćwiczeń jest obiektem jednościennym o konstrukcji ogniotrwałej. Ściana ćwiczeń W-1, przystosowana do przeprowadzania ćwiczeń z pozorowanymi pożarami, nie może posiadać żadnych elementów palnych.

Zasadnicze wymiary ściany ćwiczeń W-1 i W-2 powinny być następujące:

1) wysokość od poziomu terenu do poziomu najwyższego parapetu okiennego wynosi 10,5 m,
2) wysokość parapetu okna pierwszej kondygnacji, mierzona od poziomu terenu wynosi 4,5 m,
3) wysokość otworów ćwiczebnych w świetle muru wynosi 2,0 m, szerokość 1,2 m, odstęp między otworami 1,0 m,
4) wysokość parapetu okna, mierzona od poziomu podestu (spocznika znajdującego się od tylnej strony ściany ćwiczeń) wynosi 0,8 m,
5) szerokość podestów wynosi od 0,45 do 0,50 m,
6) całkowita szerokość ściany ćwiczeń wynosi ok. 4,5 m.

Inne cechy charakterystyczne konstrukcji ściany ćwiczeń:

1) ściana posiada dwa piony okien do ćwiczeń na każdej z trzech kondygnacji,

2) parapety drewniane otworów okiennych muszą być tak zamocowane, aby utrzymały ciężar drabiny hakowej oraz wspinającego się po niej strażaka z pełnym wyposażeniem osobistym,
3) od strony tylnej ściany ćwiczeń przewidzieć należy podesty, zabezpieczone od zewnętrznej strony balustradami. Komunikacja pomiędzy poszczególnymi kondygnacjami ściany ćwiczeń, od strony tylnej, odbywać się powinna przy pomocy drabin przystawnych,
4) z boku ściany ćwiczeń lub z tyłu, należy przewidzieć urządzenie umożliwiające suszenie węży pożarniczych, tj. urządzenie do zawieszania węży oraz ręcznego ich wyciągu na szczyt ściany ćwiczeń,
5) ściana ćwiczeń powinna być trwale posadowiona w terenie.

4.1.2. Poduszka amortyzacyjna.

Poduszka amortyzacyjna powinna posiadać szerokość ok. 2,0 m większą niż szerokość ściany ćwiczeń (po jednym metrze z każdej strony), zaś długość jej powinna wynosić 4,0 m.

Brzegów poduszki amortyzacyjnej nie należy zabezpieczać twardymi krawężnikami, może ona natomiast wystawać ponad poziom terenu.

4.1.3. Ześlizgi.

Ześlizgi składają się z metalowego polerowanego słupa, zakotwionego w posadzce garażu i stropie I piętra. W posadce garażu, wokół słupa ześlizgu, należy przewidzieć zagłębienia o wym. 10 do 12 cm, które należy wypełnić materiałem elastycznym, amortyzującym skoki zjeżdżających po ześlizgu. Ześlizg w garażu nie może być obudowany, natomiast na piętrze powinien mieć szczelną obudowę. Zasadnicze wymiary ześlizgu:

1) średnica otworu w stropie 1,1 m przy otworze kwadratowym, wymiary jego wynoszą 1,1 × 1,1 m,
2) średnica słupa ześlizgu 15 cm,
3) odległość słupa ześlizgu od części konstrukcyjnych ścian 0,8 m,
4) szerokość podestu w szybie ześlizgu, liczona od drzwi do krawędzi otworu w szybie powinna wynosić 0,5 m

4.1.4. Pomost do mycia samochodów.

Pomost do mycia samochodów powinien być trwale posadowiony w terenie oraz skonstruowany z materiałów ogniotrwałych, odpornych na działanie atmosferyczne. Teren wokół pomostu powinien być utwardzony i odwodniony.

Zasadnicze wymiary konstrukcyjne dla pomostu najezdnego:

1) nachylenie od poziomu terenu torowisk najezdnych — 25%,
2) wysokość pomostu od 0,6 do 1,2 m,
3) szerokość pomostu całkowita 2,4 m,
4) szerokość torowisk najezdnych 0,8 m,
5) długość torowisk najezdnych 12,0 m,
6) odległość od ściany najbliższego budynku minimum 2,0 m.

4.1.5. Zbiornik wody.

Zbiornik wody powinien być wykonany z uszczelnionych kręgów studziennych o szczelnym dnie i głębokości ok. 7,5 m. Jeżeli warunki gruntowe, a w szczególności poziom wód gruntowych na to pozwala, może to być studnia o wydajności wody nie mniejszej niż 300—400 litrów na minutę.

4.2. Oświetlenie.

4.2.1. Oświetlenie dzienne.

W zasadzie wszystkie pomieszczenia strażnicy powinny posiadać oświetlenie dzienne. Dopuszcza się stosowanie oświetlenia wyłącznie sztucznego w następujących pomieszczeniach: myjni węży, akumulatorni, ładowni akumulatorów, hydroforni, kabinach ustępowych. Stosunek powierzchni okien w świetle ościeżnic do powierzchni podłogi powinien wynosić w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt załogi, punkcie alarmowo-dyspozycyjnym oraz w biurach 1 : 5 — 1 : 6.

4.2.2. Oświetlenie sztuczne.

Wszystkie pomieszczenia strażnicy oraz teren działki i przedpole strażnicy powinny posiadać oświetlenie sztuczne, elektryczne żarówkowe lub jarzeniowe.

Urządzenia w punkcie alarmowo-dyspozycyjnym oraz stanowiska maszyn w warsztatach posiadać powinny oświetlenie indywidualne żarówkowe lub jarzeniowe. Natężenie oświetlenia we wszystkich pomieszczeniach strażnicy powinno odpowiadać wymaganiom Polskiej Normy PN/E—02030. „Natężenie oświetlenia przy oświetleniu elektrycznym". Na ciągach komunikacyjnych natężenie oświetlenia powinno wynosić 50 luksów, na zewnątrz zaś, przed garażami, na powierzchni ziemi nie mniej niż 5 luksów.

Oprócz oświetlenia zasilanego z sieci elektrycznej, należy przewidzieć oświetlenie awaryjne, zasilane z własnej akumulatorni, uruchamiane automatycznie na wypadek zaniku prądu w sieci. Punkty oświetlenia awaryjnego powinny obejmować pomieszczenia sypialni, jadalni, punktu alarmowo-dyspozycyjnego ześlizgów, ciągów komunikacyjnych, garaży. Oświetlenie tego rodzaju należy przewidywać tylko w strażnicach typu I i II.

4.3. Ogrzewanie.

Dla strażnic pożarnych typu I i II należy przewidzieć ogrzewanie centralne. Dla strażnic typu III należy również przewidzieć w zasadzie ogrzewanie centralne, dopuszcza się jednak dla tego typu strażnic stosowanie ogrzewania piecowego. Paleniska pieców ogrzewających stoiska powinny posiadać dostęp tylko od strony pomieszczeń sąsiadujących.

Kotłownie centralnego ogrzewania i skład opału należy projektować tylko przy strażnicach zlokalizowanych w miejscowościach nie posiadających instalacji ogrzewania zdalaczynnego zgodnie z normą PN—59/B—02411 „Centralne ogrzewanie: Kotłownie centralnego ogrzewania niskiego ciśnienia. Wytyczne wykonania i wyposażenia". W strażnicach typu I i II, ze względu na wielkość garażu, należy przewidzieć dodatkowe punkty grzejne, poza grzejnikami przyściennymi, umieszczone w kanale biegnącym pod silnikami stojących w garażu pojazdów.

Temperatury dla wszystkich pomieszczeń przyjąć należy zgodnie z normą PN—54/B—02402. „Temperatury obliczeniowe pomieszczeń ogrzewanych w budynkach."

4.4. Wentylacja.

Wszystkie pomieszczenia strażnic pożarnych powinny mieć zapewnioną wentylację grawitacyjną. Niezależnie od tego powinna być zapewniona możliwość wietrzenia pomieszczeń przez wychodzące na zewnątrz okna lub drzwi. W salach świetlicowych, garażach warsztatach oraz w kabinach ześlizgów wentylacja powinna zapewnić dwukrotną wymianę powietrza. Jeżeli wentylacja grawitacyjna nie zapewni powyższego wymagania, należy stosować dodatkowo urządzenia pobudzające. Ponadto w garażach należy przewidzieć:

— otwory wietrznikowe w dolnej części bram, z możliwością zamykania ich zasuwami,
— w strażnicach typu I i II możliwość podłączenia do otworów wentylacji grawitacyjnej, na wysokości około 0,5 m od podłogi, elastycznych przewodów od rur wydechowych silników samochodów i motopomp.

W akumulatorni wentylację pomieszczenia zapewnić zgodnie z wymaganiami normy PN/B—05004.

4.5. Zaopatrzenie w wodę.

Strażnice pożarne powinny być zaopatrzone w wodę do picia. W przypadku braku możliwości korzystania z sieci wodociągowej należy przewidzieć lokalne ujęcie wody. W strażnicach typu I — III należy projektować instalację wodociągową. Dla strażnic typu IV i V instalacje wodociągowe wewnętrzne i zewnętrzne nie są wymagane. Miejscami zużycia wody w strażnicach pożarnych są następujące pomieszczenia:

— umywalnie i kabiny ustępowe,
— umywalnia w punkcie alarmowo-dyspozycyjnym,
— podgrzewalnia posiłków,
— garaże,
— warsztaty,
— myjnia węży,
— kotłownia,
— plac ćwiczeń.

Instalację wody ciepłej należy doprowadzić do następujących pomieszczeń:

— umywalni,
— natrysków,
— podgrzewalni posiłków.

4.6. Zaopatrzenie w gaz.

W miejscowościach i zakładach pracy posiadających sieć gazową w strażnicach pożarnych typu I i II należy zaprojektować instalację gazową do następujących pomieszczeń:

— podgrzewalni posiłków,
— warsztatów.

4.7. Usuwanie nieczystości płynnych.

Strażnice pożarne typu I, II i III powinny być wyposażone w instalację kanalizacyjną. W przypadku braku takiej instalacji w danej miejscowości lub zakładzie pracy, usuwanie nieczystości płynnych powinno nastąpić za pomocą urządzeń zaprojektowanych indywidualnie.

4.8. Szczególne wymagania dotyczące innych instalacji i urządzeń.

4.8.1. Instalacje elektryczne specjalne.

4.8.1.1. Sygnalizacja alarmowa akustyczna i optyczna.

Sygnalizacja alarmowa akustyczna i optyczna obejmuje:

a) w strażnicach pożarnych typu I i II:
   — dzwonki alarmowe zainstalowane we wszystkich pomieszczeniach przeznaczonych dla załogi zawodowej oraz na zewnątrz budynku od strony ulicy i placu ćwiczeń. Instalacja ta powinna być zasilana z sieci instalacji oświetleniowej, a w przypadku przerwy dopływu prądu do tej sieci, z własnej akumulatorni;
   — światła alarmowe, którego punkty powinny być zainstalowane we wszystkich pomieszczeniach załogi zawodowej, garażach, korytarzach oraz na zewnątrz strażnicy. Zasilanie instalacji światłem alarmowym należy projektować tak jak zasilanie dzwonków alarmowych;
b) w strażnicach pożarnych typu II, III, IV i V, syrenę alarmową elektryczną umieszczoną na dachu budynku strażnicy pożarnej z wyłącznikiem umieszczonym w pokoju węzła łączności lub biurze komendy straży. Dodatkowy, niezależny włącznik należy zaprojektować na zewnątrz budynku strażnicy pożarnej, przy wrotach garażowych w oszklonej wnęce.

4.8.1.2. Instalacja świateł ostrzegawczych.

Światła ostrzegawcze, mające na celu wstrzymanie ruchu pojazdów mechanicznych na ulicy, przy której zlokalizowana jest strażnica pożarna, w momencie wyjazdu straży pożarnej do akcji, należy projektować we wszystkich typach strażnic pożarnych, za wyjątkiem tych które znajdują się w miejscowościach niezelektryfikowanych.

Przy strażnicach zlokalizowanych przy wąskich ulicach światła ostrzegawcze należy projektować przy najbliższych skrzyżowaniach ulicznych o ile znajdują się w odległości do 250 m od strażnicy pożarnej.

4.8.1.3. Instalacja elektryczna siły.

Instalację elektryczną siły należy zaprojektować do warsztatów, garaży, myjni węży, suszarni węży oraz do zasilania syreny elektrycznej.

4.8.1.4. Instalacja telefoniczna.

Instalację telefoniczną należy w zasadzie projektować w strażnicach pożarnych wszystkich typów. Wyjątkiem może być tylko brak sieci telekomunikacyjnej w danej miejscowości. Instalacja telefoniczna obejmuje:

— w strażnicach pożarnych typu I i II:
   — centralnkę telefoniczną wewnętrzną dla połączeń z aparatami wewnątrz strażnicy pożarnej oraz bezpośrednich połączeń z ważniejszymi i niebezpiecznymi pożarowo obiektami (zakładami pracy), oraz centralą międzymiastową,
   — aparat telefoniczny końcowy alarmowy,
   — aparat telefoniczny końcowy sieci PKP,
   — aparat bezpośredni z powiatową komendą MO;
— w strażnicach pożarnych typu III, IV i V:
   — aparat telefoniczny końcowy alarmowy.

4.8.1.5. Instalacja radiowęzła lokalnego.

W strażnicach pożarnych typu I i II należy projektować instalację radiowęzła lokalnego. Aparat radiowy ze wzmacniaczem powinien być zainstalowany w pomieszczeniu węzła łączności zaś mikrofony i głośniki tak jak podano w tablicy 1.

4.8.1.6. Instalacja zegarów elektrycznych.

W strażnicach pożarnych typu I i II należy zaprojektować instalację zegarów elektrycznych z zegarem-matką w pokoju węzła łączności oraz zegarami w pomieszczeniach podanych w tablicy 1.

4.8.1.7. Instalacja sygnalizacyjna alarmowo-pożarowa uliczna.

Instalacja sygnalizacji alarmowo-pożarowej ulicznej, w przypadku jej istnienia w danej miejscowości, obejmuje centralkę tej sygnalizacji usytuowaną w pomieszczeniu węzła łączności.

W strażnicach pożarnych zlokalizowanych w zakładzie pracy, w pomieszczeniu węzła łączności powinna być centralka sygnalizacji alarmowo-pożarowej wewnątrzzakładowej.

4.8.1.8. Instalacja radiotelefonu UKF.

Instalacja radiotelefonu UKF stacyjnego powinna być projektowana w strażnicach pożarnych typu I i II. Odbiornik i manipulator powinny się znajdować w akustycznie zabezpieczonej kabinie w pokoju operacyjnym.

4.8.2. Moc zainstalowana.

Ogólna moc zainstalowanych urządzeń elektrycznych w poszczególnych strażnicach pożarnych wynosi:

— strażnica pożarna typ I — 50 KW
— strażnica pożarna typ II — 15 — 30 KW
— strażnica pożarna typ III — 15 KW
— strażnica pożarna typ IV — 10 KW
— strażnica pożarna typ V — 3 KW.

4.8.3. Instalacja ochrony od porażeń.

Instalację ochrony od porażeń należy projektować dla wszystkich silników elektrycznych zainstalowanych w warsztatach, myjni węży i garażach.

4.8.4. Instalacja piorunochrona.

Instalację piorunochronną należy projektować dla wszystkich typów strażnic pożarnych zgodnie z normą PN/E—05003 „Ochrona budowli od wyładowań atmosferycznych. Przepisy ogólne".

4.8.5. Suszarka węży pożarniczych.

W strażnicach pożarnych typu I, II i III należy przewidzieć miejsce w warsztacie naprawy węży pożarniczych lub myjni węży na ustawienie suszarki typu szafkowego. Suszarki węży pożarniczych mogą być ogrzewane elektrycznie, gazem lub przy pomocy centralnego ogrzewania, należy więc przewidzieć odpowiednie podłączenie ich do właściwej instalacji.

4.9. Wymagania dotyczące wykończenia wnętrz.

4.9.1. Ściany i sufity.

W pomieszczeniach sypialni, świetlicy i biurach należy przewidzieć tynki wewnętrzne III kategorii, we wszystkich pozostałych pomieszczeniach tynki II kategorii.

Ściany w salach sypialnych, świetlicach, biurach, hallach powinny być malowane farbą klejową, w kolorach jasnych lub półpełnych. W pomieszczeniach warsztatowych, piwnicach magazynach należy stosować malowanie wapienne. W pomieszczeniach jadalni oraz korytarzach, klatkach schodowych, umywalniach i kabinach ustępowych należy przewidzieć olejne malowanie ścian do wysokości 1,6 m od podłogi, a klejowe — pozostałych części ścian. W podgrzewalni posiłków oraz myjni węży do wysokości 2,0 m od podłogi należy przewidzieć wyłożenie ścian płytkami zmywalnymi.

W akumulatorni i ładowni akumulatorów wykończenie wnętrz powinno być zgodne z normą PN/E—05004.

4.9.2. Otwory okienne i drzwiowe.

Konstrukcja wrót garażowych powinna być możliwie lekka, pozwalająca na zastosowanie jak najprostszych mechanizmów otwierających.

Skrzydła wrót w strażnicach pożarnych typu I i II otwierane do środka, powinny zajmować we wnętrzu jak najmniej miejsca. Skrzydła wrót otwierane mogą być po osi pionowej, poziomej lub też stosować można wrota typu żaluzjowego, podnoszone do góry. Przynajmniej 25% powierzchni skrzydeł wrót powinno być oszklone. W strażnicach pożarnych typu III, IV i V wrota garażowe powinny się otwierać na zewnątrz. Nie jest wymagane stosowanie skrzydeł wrót składanych. Wielkość wrót garażowych powinna wynosić:

— dla strażnic typu I, II i III — 3,3 x 3,3 m
— dla strażnic typu IV i V — 2,7 x 2,7 m

Drzwi pomieszczeń przeznaczonych na przebywanie załogi zawodowej w strażnicach typu I i II nie powinny mieć skrzydeł oszklonych. Nie należy też stosować w strażnicach pożarnych drzwi wahadłowych. Drzwi do kabin ześlizgów powinny się odróżniać swym wyglądem zewnętrznym od pozostałych drzwi do innych pomieszczeń na tym samym korytarzu. Skrzydła drzwiowe kabin ześlizgów po otwarciu powinny być samoczynnie unieruchomione i w czasie otwarcia zapalać się powinno światło elektryczne w szybie ześlizgu.

Drzwi z korytarza do ześlizgu powinny mieć szerokość 1,2 m w świetle ościeżnicy. Nie powinny posiadać klamek i uchwytów stwarzających możliwość zaczepienia o nie odzieży w czasie zeskoku do ześlizgu. Drzwi kabin ześlizgów powinny posiadać zamknięcie uniemożliwiające przypadkowe otwarcie skrzydeł, np. przez oparcie się o nie. W oknach pomieszczeń sypialnych dla załogi zawodowej w strażnicach pożarnych typu I i II przewidzieć należy wietrzniki — dla łatwiejszego przewietrzenia w czasie zimy. Wietrzniki powinny być umieszczone w górnej części okien i uchylane po osi poziomej dolnej.

4.9.3. Podłogi.

Podłogi powinny być:

— w pomieszczeniach biurowych, sypialniach, świetlicach, jadalniach twarde, nieśliskie, niepolerujące się oraz łatwe do utrzymania czystości w pomieszczeniach,
— w korytarzach i klatkach schodowych — twarde i łatwozmywalne,
— w pomieszczeniach sanitarnych, podgrzewalni posiłków, myjni węży — twarde — łatwozmywalne i nienasiąkliwe,
— w garażach, warsztatach i magazynach — twarde, nieśliskie i nienasiąkliwe.

W garażach dla samochodów pożarniczych jak również w garażach gospodarczych przewidzieć należy spadki podłogi w kierunku wrót wyjazdowych oraz kratek ściekowych.

4.9.4. Wyposażenie w meble wbudowane.

Meble wbudowane przewidywać należy:

— w sypialniach — szafy wbudowane w ilości przewidzianej dla pełnego stanu załogi strażnicy (obie zmiany służbowe),
— w magazynach sprzętu — regały na sprzęt, wbudowane na stałe, w miarę możliwości typowe,
— w podgrzewalni posiłków — szafa kredensowa.

4.10. Wymagania przeciwpożarowe.

Budynki strażnic pożarnych zalicza się do III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego. Dla elementów konstrukcyjnych należy przewidzieć klasę „C" odporności ogniowej.

Urządzenia przeciwpożarowe ograniczyć należy do hydrantów wewnętrznych zainstalowanych w hallu wejściowym i garażu oraz hydrantów zewnętrznych (jednego nadziemnego i jednego podziemnego) zainstalowanych na placu ćwiczeń, które wykorzystywane są jednocześnie dla celów szkoleniowych i prób sprzętu.—

Lp.	Nazwa pomieszczenia	Powierzchnia pomieszczeń w m² w strażnicy pożarowej typu I i II zlokalizowanej					
		W mieście stanowiącym powiat		W mieście będącym siedzibą prezydium powiatowej rady narodowej		W zakładach pracy	
		typ I	typ II	typ I	typ II	typ I	typ II
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Stoiska garażowe dla pożarniczego sprzętu bojowego	270	162	270	162	270	162
2	Punkt Alarmowo-dyspozycyjny — węzeł łączności — pokój operacyjny	 20 —	 20 —	 20 32	 20 32	 20 —	 20 —
3	Pokój podoficera dyżurnego	6	—	6	—	6	—
4	Sypialnie (powierzchnia na jednego strażaka)	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
5	Biuro komendy straży	zgodnie z obowiązującym normatywem technicznym projektowania biur i pomieszczeń biurowych					
6	Biuro komendy powiatowej	jak wyżej					
7	Biuro zarządu OSP	jak wyżej					
8	Jadalnia	25	20	25	20	25	20
9	Podgrzewalnia posiłków	10	—	10	—	10	—

Tabela 1

Wysokość pomieszczenia w strażnicy pożarnej typ I	Wysokość pomieszczenia w strażnicy pożarnej typ II	Wyposażenie budowlane w strażnicy pożarnej typu I i II	Wymagania specjalne dla strażnicy pożarnej typu I i II
9	10	11	12
4,0	4,0	Należy przewidzieć: gniazdka wtykowe — 220V po 1 na każde stoisko samochodowe, kratki kanalizacyjne ściekowe 1 kran wodociągowy gospodarczy Tablica sygnalizacji alarmowej, optycznej i akustycznej punkty oświetlenia alarmowego awaryjnego nad każdym stoiskiem samochodowym grzejniki CO na ścianach i pod silnikami samochodów (w kanałach)	Szerokość stoisk 4,5 m w osiach konstrukcji typ I — 6 stoisk typ II —4 stoiska
2,7—3,0	2,7—3,0	Należy przewidzieć: 1 umywalkę z wodą ciepłą i zimną 3 gniazdka wtykowe 22V w każdym pomieszczeniu 1 gniazdko anteny radiotelefonu, 1 manipulator radiotelefonu UKF. 1 zegar „matka" elektryczny punkty oświetlenia awarynego radiowęzeł lokalny	
2,7—3,0		Należy przewidzieć: 2 gniazdka wtykowe 220V dzwonek z przyciskiem przy wejściu do strażnicy pożarnej	W ścianie powinno być okienko z wglądem do hallu, pomieszczenie należy usytuować przy wejściu głównym do strażnicy pożarnej.
2,7—3,0		Należy przewidzieć: punkty oświetlenia alarmowego i awaryjnego, tablica sygnalizacji alarmowej, optycznej i akustyczne, zegar elektryczny, głośnik radiowęzła lokalnego, 1 umywalka z wodą ciepłą i zimną (jedynie w pokoju szefów zmian)	Pomieszczenie sypialni należy usytuować nad stoiskami garażowymi. Pokoje powinny być 4-łóżkowe, a dla szefów zmian 2-łóżkowe. Okna powinny być z wywietrznikami otwierane po dolnej osi poziomej.
2,7—3,0		Powinna znajdować się: tablica sygnalizacji alarmowej, optycznej i akustycznej, zegar elektrycny, głośnik radiowęzła lokalnego	Należy przewidzieć mikrofon radiowęzła lokalnego w pokoju komendanta.
2,7—3,0		jak wyżej	—
2,7—3,0			—
3,0		Należy przewidzieć: 1 zlewozmywak z wodą ciepłą i zimną, tablica sygnalizacj alarmowej i akustycznej, zegar elektryczny, głośnik radiowęzła lokalnego, kuchenka gazowa lub węglowa.	
2,7—3,0		Należy przewidzieć: 1 zlewozmywak z wodą ciepłą i zimną, 1 kratka ściekowa kanalizacyjna, 1 kuchenka gazowa (węglowa)	W pomieszczeniu tym należy wydzielić powierzchnię zmywalni naczyń ścianką. Ścianka od strony jadalni powinna być przeszklona.

1	2	3	4	5	6	7	8
10	Świetlica — sala wykładowa	60	80	60	80	60	80
11	Zespoły sanitarne	30	25	30	25	30	25
12	Warsztat sprzętu łączności	20	—	20	—	20	—
13	Warsztat szewsko-krawiecki	20	—	20	—	20	—
14	Magazyn OSP	—	20	—	20	—	20
15	Magazyn węży	30	—	30	—	30	—
16	Myjnia węży i warsztat naprawczy	50	50	50	50	50	50
17	Akumulatornia i ładownia akumulatorów	20	20	20	20	20	20
18	Kotłownia CO	34	40	34	40	—	—
19	Skład opału	40	—	40	—	—	—
20	Hodrofornia	—	13	—	13	—	—
21	WC przy kotłowni	2	2	2	2	—	—
22	**Część gospodarcza** Garaż naprawczy	45	45	45	45	—	—

9	10	11	12
	3,0	Należy przewidzieć: 3 gniazdka wtykowe 220V, tablica sygnalizacji alarmowej, optycznej i akustycznej, punkty sygnalizacji alarmowej, optycznej i akustycznej, zegar elektryczny, głośnik radiowęzła lokalnego.	W pomieszczeniu tym należy dodatkowo przewidzieć możliwość podłączenia mikrofonu radiowęzła lokalnego.
	2,7—3,0	Należy przewidzieć: natryski z wodą ciepłą i zimną (1 na 10 strażaków), umywalki z wodą ciepłą i zimną (1 na 5 strażaków), brodziki do mycia nóg, sedesy i pisuary wg obowiązujących przepisów, punkty oświetlenia awaryjnego, punkty sygnalizacji alarmowej, optycznej i akustycznej.	W WC na parterze należy wydzielić WC dla kobiet.
	2,7—3,0	Należy przewidzieć: 4 gniazdka wtykowe 220V, punkt sygnalizacji alarmowej, optycznej i akustycznej, głośnik radiowęzła lokalnego.	
	2,7—3,0	jak wyżej	—
	2,7—3,0		—
	2,7—3,0		—
	2,4—2,7	Należy przewidzieć: 2 gniazdka wtykowe 220V 1 kran gospodarczy na wodę ciepłą i zimną, kratka ściekowa kanalizacyjna.	Pomieszczenie myjni węży należy połączyć z garażem wyciągiem dźwigowym ręcznym.
	2,2—2,5	Należy przewidzieć: 2 gniazdka wtykowe 220V 1 kran gospodarczy na wodę ciepłą i zimną, kratka ściekowa kanalizacyjna, wentylator.	Pomieszczenia te należy sytuować w podpiwniczeniu pod pomieszczeniem węzła łączności
	3,2	Należy przewidzieć: gniazdko wtykowe 24V, punkty oświetlenia awaryjnego, kran gospodarczy na wodę zimną, kratka ściekowa kanalizacyjna.	W typie II strażnic z powierzchni kotłowni należy wydzielić skład opału.
	3,2	—	Należy wydzielić pomieszczenie na żużel.
	3,0	—	—
	2,4 — do wysokości kotłowni w świetle	Należy przewidzieć: 1 sedes i pisuar 1 umywalka z wodą zimną i ciepłą.	
	4,0	Należy przewidzieć: gniazdka wtykowe 220V i 24V po 1 na każde stoisko samochodowe, punkty sygnalizacji alarmowej, akustycznej, kran wodociągu gospodarczego, kratki ściekowe po 1 na każde stoisko samochodowe i w kanale rewizyjnym.	—

1	2	3	4	5	6	7	8
23	Garaż gospodarczy	—	—	90	90	—	—
24	Warsztat mechaniczny	45	45	45	45	—	—
25	Warsztat stolarski	45	—	45	—	—	—
26	Magazyn kwaterunkowy	45	45	45	45	—	—
27	Magazyn Powiatowej Komendy Straży Pożarnych	—	—	45	45	—	—

Uwagi: 1. Powierzchnia komunikacyjna nie może przekraczać 20% sumy powierzchni poszczególnych powierzchni z wyłączeniem powierzchni wymienionych w pozycjach 1 i 22 — 27.
2. Szerokość korytarzy powinna wynosić 2,40 m w osiach słupów konstrukcyjnych.
3. Punkt alarmowo-dyspozycyjny należy wyposażyć w kros z centralką telefoniczną, urządzenia węzła sygnalizacji alarmowej wewnętrznej i urządzenia radiowęzła lokalnego.

Tabela 2

Lp.	Nazwa pomieszczeń	Powierzchnia pomieszczeń w m² dla strażnic pożarnych typu III — V					
		Strażnica ze świetlicą			Strażnica bez świetlicy		
		typ III	typ IV	typ V	typ III	typ IV	typ V
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Stoiska garażowe dla pożarniczego sprzętu bojowego	90	75	32	90	75	40
2	Warsztat naprawczy	20	20	—	20	20	—
3	Biuro Zarządu OSP	Zgodnie z obowiązującym normatywem technicznym projektowania biur i pomieszczeń biurowych					
4	Magazyn	18	20	17	18	20	17
5	Magazyn smarów i olejów	6	—	—	6	—	—
6	Sala zebrań — wykładowa	—	—	—	40	—	—
7	Urządzenia sanitarne	10	—	—	10	—	—
8	Sala świetlicowa z zapleczem (urządzenia związane)	160	160	—	—	—	—

Uwagi: 1. Powierzchnia komunikacyjna nie może przekraczać 10% sumy powierzchni poszczególnych pomieszczeń z wyłączeniem powierzchni pomieszczeń wymienionych w pozycjach 1 i 8.
2. W sali świetlicowej należy przewidzieć scenę z zapleczem oraz kabiną aparatu projekcyjnego.

9	10	11	12
4,0		—	—
4,0		Należy przewidzieć: gniazdka wtykowe 220 V i na siłę po 1 na każde stanowisko pracy, punkt sygnalizacji alarmowej akustycznej, głośnik radiowęzła lokalnego, zegar elektryczny.	—
4,0		Należy przewidzeć: 2 gniazdka wtykowe 220 V punkt sygnalizacji alarmowej akustycznej, głośnik radiowęzła lokalnego, zegar elektryczny.	—
4,0		—	—
4,0		—	—

4. Myjnia węży powinna być wyposażona w basen do moczenia węży o wymiarach 6—7 m × 0,7 m oraz szafę do suszenia węży.
5. Warsztat mechaniczny należy wyposażyć w strażnicy typu I — w tokarkę, szlifierkę i wiertarkę, w strażnicy typu II — w szlifierkę i wiertarkę.

Wysokość pomieszczeń w świetle w metrach dla strażnic typu III—IV—V		Wyposażenie budowlane strażnic pożarnych typu III—V	Wymagania specjalne dla strażnic typu III—V
9	10	11	12
3,5—4,0		Należy przewidzeć: koryto do mycia węży tłocznych usytuowane wzdłuż ściany szczytowej ostatniego stoiska, gniazdka wtykowe 220 V i 24 V po 1 na każde stoisko	
3,5—4,0		Należy przewidzeć: 2 gniazdka wtykowe 220 V	Warsztat należy usytuować przy garażu
2,7—3,0		— —	— —
2,7—3,0		— —	— —
2,7—3,0		— —	— —
3,0		— —	— —
2,7—3,0		Należy przewidzieć: 1 sedes i 1 pisuar	— w typach III i IV na dołach kloacznych
4,0		— —	— —

SPROSTOWANIE

W zarządzeniu Przewodniczącego Komitetu Budownictwa Urbanistyki i Architektury oraz Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 października 1963 r. w sprawie uzgadniania z organami ochrony przeciwpożarowej projektów budowlanych (Dz. KGSP Nr 4, poz. 18) prostuje się następujące błędy:

1) w § 1, ust. 1 pkt. 2 zamiast wyrazów „zakładów opieki zdrowotnej zamkniętej" powinny być wyrazy „zakładów zamkniętych opieki zdrowotnej",

2) w § 1 ust. 1 pkt. 3 zamiast wyrazów „do I—III kategorii" powinny być wyrazy „do I, II i III kategorii",

3) w § 1 ust. 1 pkt. 4 otrzymuje brzmienie „4) budynków z pomieszczeniami handlowymi, gastronomicznymi i usługowymi zaliczonymi do I, II i III kategorii niebezpieczeństwa pożarowego, jeżeli łączna powierzchni tych pomieszczeń przekracza 120 m^2",

4) w § 1 ust. 1 pkt. 5 otrzymuje brzmienie „5) zajezdni, autobusów, trolejbusów i tramwajów oraz garaży dla samochodów ciężarowych i garaży dla więcej niż 6 samochodów osobowych",

5) w § 1 ust. 3 po wyrazach „projektów podstawowych" dodać należy wyrazy „(techniczno-roboczych)",

6) w § 4 ust. 2 skreśla się zdanie „Wzór zaświadczenia stanowi załącznik do zarządzenia",

7) w § 9 zamiast wyrazów „z dnia 12 lutego 1961 r." powinny być wyrazy „z dnia 21 lutego 1961 r.",

8) załącznik do zarządzenia — skreśla się.

Wojsk. Zakł. Graf. W-wa. Zam. 2697 z dnia 4.XI.63 r. L-71.